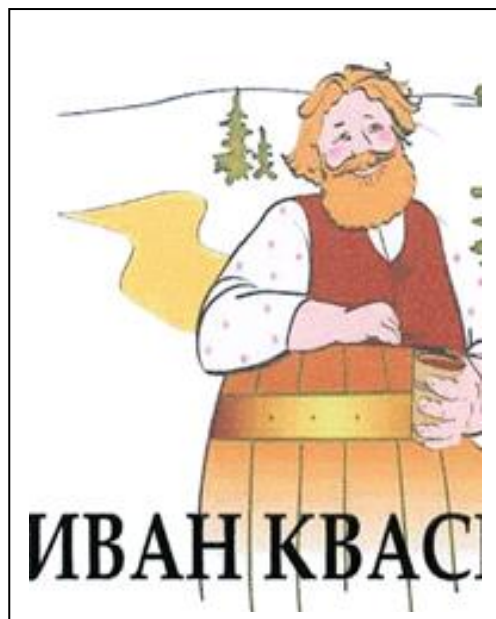


Kvász Iván

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából



Kvász Iván	
Született	1953. február 18. (65 éves) <div>Budapest, XIII. ker. (leánykori nevén:) Sallai Imre utca</div>
Állampolgársága	 magyar
Nemzetisége	 magyar
Foglalkozása	tárcaíró (очеркист)
Iskolái	*kiderítése folyamatban
	 Kvász Iván weboldala



Kvász Iván (Budapest, 1953. február 18.) tárcaíró s -szakértő. Az orosz-magyar tárgyú, nemzetközi tárcairodalom megalapítója és nagyhatású művelője. Nagy hatást gyakorolt az ELTE Ruszisztikai Központ alapító vezetőjére és tanári karára (1995-től), a Magyar-Orosz Történeész Vegyesbizottság elnökére és tagjaira (2006-tól), az Alapítvány az Orosz Nyelvért és Kultúráért elnökére (2006-tól). 2009-től 2015-ig a Magyar-Orosz Baráti Társaság elnökére, végül, de nem utolsó sorban jelen sorok írójára. Tudományos álneve: **Szvák Gyula**.

Tartalomjegyzék

- 1Élete
- 2Könyvei
- 3Források
- 4Külső hivatkozások

Élete[szerkesztés]

A középiskolát valahol elvégezte ugyan, melyről írásaiban bőségesen megemlékeznek, ezt bizonyító bizonyítványait ugyanakkor még sikerült föllelni. Az viszont bizonyos, hogy a tárcairodalom (очерк, фельетон) műfaja korán felkeltette érdeklődését. Munkáiban nyomát

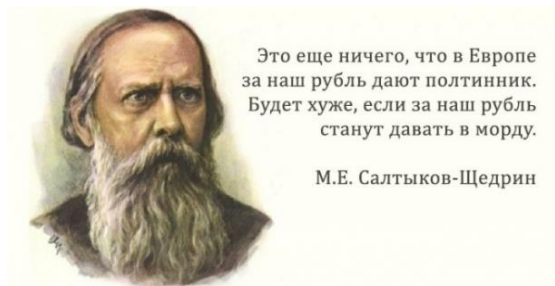


találhatjuk az angol Felvilágosodás satirikus folyóirataiban születő „karcolat” mintáinak (ld. az 1709-ban alapított, s mindössze két évet megért *The Tatler* c. orgánumot), de még inkább az orosz satírairodalom ugyancsak Felvilágosodás-kori megalapítója, Nyikolaj Ivanovics Novikov hatásának. Novikov *Трутенъ* c. satirikus hetilapjának és Kvász Iván munkásságának mélyebb összefüggései még feltáratlanok. Csak feltételezhetjük, hogy Nyikolaj Novikov szabadkőműves eszméi befolyásolhatták korai eszmélkedését és irodalmi ambícióinak alakulását, azt viszont tényként fogadhatjuk el, hogy máig őrzi az 1972-ben kibocsátott,



Novikovot ábrázoló szovjet bélyeget, melyet szovjet levelezőtársa képeslapjáról áztatott le (a képeslapnak nyoma veszett). Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy, miként a nagy előd, Nyikolaj

Novikov, nem csupán a tárcaírás és satirikus lapszerkesztés feladatának szentelte idejét, Kvász Iván is élen jár az alapítás terén, bármi légyen is az: **Bruszisták Egyesülete** – melynek méltó és közvetlen előzménye Novikov Felvilágosodás-hívő Tudós Baráti Társasága (1782), valamint a **Macerás** könyvkiadó, mely Novikov könyv- és tipográfiai társulatának nyomdokain haladt (1784). A fennálló politikai renddel való viszonya igen hektikusnak mondható. Novikovról tudjuk, hogy 460 művéből mindössze 23 nyilvánított közlésre s arra alkalmasnak, hogy a „szabad bölcselkedést szolgálja” (vö.: «могущими служить к разным вольным мудрованиям»). Arról nincs adat, hogy Kvász Ivánt hasonló inzultusok érték volna, mint nagy elődjét, akitől II. Katalin megvonta a nyomdahasználati engedélyt, mi több, minden bizonnyal nem tudta nélkül, 1792. április 22-én nyalka huszárok rontottak be hálósobájába, s lefoglaltak minden lefogalható. Annyit tudni csak, hogy az utóbbi időben a gyakran cserélődő nevű oktatásirányítási főhatóságok viharosan változó széljárása elől szélcsendes, ám légkondicionálással ellátott dolgozószobájába vonul vissza.



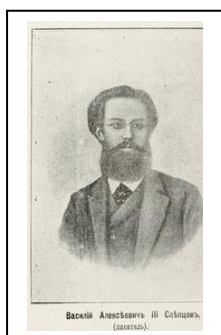
Это еще ничего, что в Европе за наш рубль дают полтинник. Будет хуже, если за наш рубль станут давать в морду.

М.Е. Салтыков-Щедрин

Ezen időszakoknak köszönhetően, paradox módon Kvász Iván munkássága igencsak kiteljesedett. Miként az orosz tárca és karcolatirodalom virágkorát Szaltikov-Scsendrin korára tehetjük, meghaladhatatlan modellnek pedig a *Kormányzósági karcolatok* ciklusát, úgy Kvász Iván eddigi pályájának csúcsát is az orosz nyelven hamarosan napvilágot látó műben jelölhetjük meg

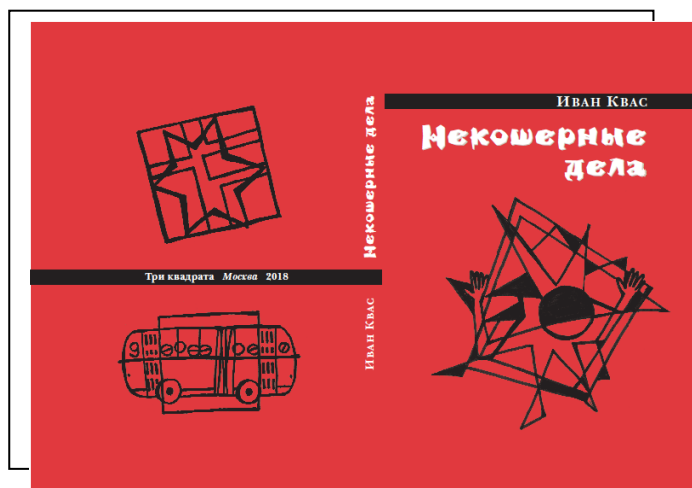
(*Некошерные дела*. Москва: Три квадрата, 2018, в следующую пятницу). Mert a *Klió*, a

géptanító és a *Férfidolog* című kötetek is meglehetősen figyelmet keltettek kritikai körökben, s gondos filológusok apróra kimutatták benne a voronyezsi születésű Vaszilij Szelepcov (1836-



1878) hatását, de, mint egy bírálója sem túl elmésen, sem túl tudományosan, megjegyezte, e párhuzamok inkább a „vak tyúk is talál szemet” esetéhez tartoznak.

Élete folyását jellemezve nem hagyhatjuk említés nélkül a támogató családi háttérrel, különös tekintettel



hitvese, leánygyermekai és unokái körét, mely az alkotó zaj és nyugalom forrását egyaránt jelenti. Bízást remélhetjük, hogy e közegben nagy művek láthatnak még napvilágot, s nemcsak az Orosz Tudományos Akadémia fogja díszdoktorává választani, miként tudományos álnevét viselő alteregóját, hanem az Orosz Művészeti Akadémia és a PEN-Club Orosz Tagozata is, melynek erős satirikus vénával megáldott elnöke, Jevgenyij Popov, a kötet első olvasója.

Könyvei[szerkesztés]

- Iván, a Félelmetes. Budapest: Gondolat, 1985, 1996 (társszerző: Iván, a Félelmetes)
- Durák (válogatott cikkek, tanulmányok) Budapest: Tegnap és Ma, , 1995 (társszerző ismeretlen)
- *Kis magyar Bruszisztika*. Bp.: Russica Pannonicana – Alternatív kiadás, Bp., 2011
- Kvász Iván: *Klió, a néptanító*. Budapest: Russica Pannonicana, 2013. (*Ruszsztikai könyvek* 37)
- Kvász Iván: *Tréfidolog*. Budapest: Scolar, 2015
- Иван Квас: *Некошерные дела*. Москва: Три квадрата, 2018

Források [szerkesztés] Külső hivatkozások [szerkesztés]

Nincsenek